

zaaknummer 2010 T 028 (2)

datum 24 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht inzake Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

wijlen [naam]
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters
van het Heilig Hart van Jezus,
juridisch adviseur mr. R.P. Baetens.

1. De procedure

Het klaagschrift, dat als aangeklaagde een andere naam vermeldde, is bij het Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ingekomen in oktober 2011. Op 27 april 2011 is een qua naam van de aangeklaagde gecorrigeerd klaagschrift ontvangen. Op 21 december 2010, respectievelijk 28 april 2011, zijn bij Meldpunt verweerschriften ingediend namens [naam], provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, zetelende te [plaats]. Op 31 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mevrouw mr. Hekster. Namens de Congregatie is haar juridisch adviseur, mr. Baetens verschenen.

2. De klacht

2.1. Klager woonde tot 1959 met zijn moeder en haar twee andere kinderen in een woning aan de [naam]straat te [plaats]. Naast de woning lag het tehuis van [naam]. Klagers moeder had het financieel niet breed en was afhankelijk van giften van de kerk. Zij huurde de woning van [naam].

Het tehuis was bedoeld voor kansarme jongens uit de parochie en viel onder verantwoordelijkheid van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. Klager kwam regelmatig op het terrein van het tehuis.

Aangeklaagde was in het begin van de jaren '50 directeur van het tehuis.

In 1952, na het bekend worden van het misbruik van klager door een leraarbroeder van de [naam] school, (klager heeft ook tegen hem een klacht ingediend) begon aangeklaagde klager te benaderen, hetgeen spoedig tot seksueel misbruik leidde.

2.2. Het seksueel misbruik begon met stoeien. Klager was negen jaar oud toen aangeklaagde hem via zijn moeder uitnodigde een boek uit de bibliotheek te komen lenen. De bibliotheek was een kleine afgesloten kamer. Aangeklaagde speelde daar met klager en gaf hem 'billenkoek'. Hij liet klager tijdens het voorlezen tussen zijn benen staan, waarna hij tegen hem begon aan te rijden en zichzelf seksueel bevredigde. Op een keer trok aangeklaagde tijdens het stoeien klager zijn broekje uit en drong bij hem naar binnen. Klager had daarvan veel pijn. Aangeklaagde waarschuwde hem dat, als hij ooit aan iemand zou vertellen wat er was gebeurd, zijn moeder haar woning zou moeten verlaten. Ook adviseerde hij klager om, als hij 's nachts van anderen zou gaan bloeden, met zijn billen op het hoofdkussen te gaan liggen, zodat het leek of hij een neusbloeding had gehad. Toen klager inderdaad ging bloeden en de raad van aangeklaagde opvolgde ging zijn verontruste moeder de volgende dag met hem naar de huisarts die de neus onderzocht en constateerde dat hij niets kon vinden.

2.3. Het misbruik duurde vijf jaar en vond aanvankelijk drie à vier keer per week plaats. Aangeklaagde noemde het 'hondje spelen' maar heeft ook wel eens gezegd dat hij een kindje wilde maken, waarna klager lange tijd bang is geweest daadwerkelijk een kind te krijgen. Op zeker moment is het misbruik veranderd in die zin dat van klager handelingen werden verwacht om aangeklaagde te bevredigen. Het misbruik verminderde naarmate klager ouder werd en vond toen alleen nog tijdens het weekend plaats. Toen klager veertien jaar werd ging hij van school en stopte het misbruik geheel.

2.4. Het misbruik heeft grote invloed gehad op het leven van klager. Hij heeft de gebeurtenissen nooit kunnen loslaten en is vaak en langdurig onder behandeling geweest van psychiaters en hulpverleners. Hij heeft het gevoel te worden achtervolgd, is achterdochtig, onzeker en bang alles te verliezen. Dit heeft een grote impact op zijn familieleven gehad en dat heeft het nog steeds.

Daarnaast heeft het invloed gehad op zijn maatschappelijk leven. Klager heeft het gevoel dat hij veel verder had kunnen komen en veel meer had kunnen presteren als hij meer geloof in zichzelf zou hebben gehad.

2.5. Klager wil met zijn klacht bereiken dat er begrip komt voor wat hem is overkomen en dat zijn klacht wordt erkend. Hij wil daarnaast een bijdrage leveren aan het bespreekbaar maken van seksueel misbruik binnen de kerk.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Provinciaal overste [naam] heeft middels het verweerschrift van 27 april 2011 laten weten dat onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. [Overste] heeft op 30 maart 2011 een pastoraal gesprek met klager gehad bij klager thuis. [Overste] geeft aan dat het niet waarschijnlijk is dat

[aangeklaagde] degene is die klager bedoelt, omdat [aangeklaagde] op 1 mei 1954 is vertrokken naar [naam] bij [plaats] en daarna ten hoogste nog tweemaal in [plaats] terug is geweest. Hij concludeert dat er in elk geval geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door [aangeklaagde].

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna zestig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt in de eerste plaats door de indrukwekkende wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit de inhoud van de schriftelijke verklaring d.d. 23 augustus 2011 van drs. [naam], psychiater van [ziekenhuis] dat klager reeds in de jaren 1997 tot 1999 en in de jaren 2001 tot 2004 in behandeling is geweest voor de problemen die een gevolg zijn van seksueel misbruik in zijn jeugd. Tenslotte zijn er de diverse schriftelijke verklaringen die klager heeft overgelegd, te weten die van zijn vriend, [naam], die van zijn echtgenote, die van zijn familielid, [naam] en die van zijn dochter, [naam]. Uit de inhoud van al die verklaringen blijkt dat klager al geruime tijd geleden is begonnen over de gebeurtenissen te vertellen en dat zijn verhaal consistent is.

Overigens wordt door [overste] erkend dat aangeklaagde tot 1 mei 1954 directeur van het tehuis is geweest. Volgens klager is het misbruik in 1952 begonnen, derhalve geruime tijd voordat aangeklaagde vertrok. Het feit dat de standplaats van aangeklaagde veranderde behoeft niet te betekenen dat het misbruik daarna niet meer heeft kunnen plaatsvinden.

De klachtencommissie neemt dan ook aan, dat het seksueel misbruik niet alleen tot mei 1954 heeft plaatsgevonden, maar ook (weliswaar minder frequent) daarna tot omstreeks 1957.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas negen jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon. Bovendien voelde klager zich verantwoordelijk voor zijn moeder omdat aangeklaagde dreigde haar uit huis te zetten als klager hem niet ter wille was.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Zij geeft klager daarbij in overweging een beroep te doen op het Platform Hulpverlening na seksueel misbruik in de R.-K. Kerk voor overleg over het zoeken naar een voor hem geschikte vorm van hulp.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht gegrond te verklaren en namens de Congregatie zijn verontschuldigen aan te bieden.

Dit advies is gegeven op 24 november 2011 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de overste.